

## PROIECT SCOP: Solidaritate in Comunitate=Oameni mai Puternici Atelierul nr. 6 MEDIA LITERACY Expertii in verificarea informatiilor

Timp necesar: 2 ore

### Obiective de învățare:

Să învețe participanții strategii de detectare a informațiilor greșite, a celor inexacte și a celor menite să dezinformeze

### Competențe și abilități dezvoltate:

- Gândire critică
- Reflecție
- Analiză
- Capacitatea de recunoaștere a semnalelor de alarmă
- Capacitatea de a detecta dezinformarea
- Abilitatea de a citi „lateral” și „vertical” informațiile disponibile în mediul onlinejournalism de calitate

### Concepte cheie pentru gândire critică

- Cum este dezinformarea diferită de informarea greșită?
- Cine câștigă din dezinformare?
- Cum să evaluezi sursele demne de încredere și sursele nedemne de încredere?
- Care este diferența dintre un expert real și părerea unui expert din „fotoliu” (persoană care nu are niciun fel de pregătire în domeniul în care își exprimă opinia)?
- Există și surse de informare care aplică standarde pe baza cărora filtrează informațiile mai puțin sigure?
- Ce este jurnalismul bun?

## Cum pregătim activitatea?

Amintiți-le copiilor cu o zi înainte să vină la clasă cu dispozitive cu acces la Internet, dacă aceștia le dețin. Furnizați Internet pentru ca aceștia să poată realiza activitățile.

Aranjați sala astfel încât elevii să poată lucra cu ușurință în grupuri mai mici. Discuțiile funcționează cel mai bine cu grupuri de 2-3 persoane.

Este ideal ca această sesiune să construiască discuțiile și pe baza atelierelor anterioare – recapitulați, acolo unde simțiți necesar, elemente deja parcurse.

## Materiale necesare:

Materiale video produse de Centrul de Jurnalism Independent:

Căutarea verticală - <https://youtu.be/c5jhcEi0kfk>

Căutarea laterală <https://youtu.be/9RDYnXQ8jqU>

Videoproiector și computer pentru prezentarea materialelor video

Suficiente dispozitive personale pentru ca elevii să poată lucra în grupuri de 2-3 persoane

Modalitate de a distribui link-uri către toți elevii (de exemplu, un grup WhatsApp de clasă sau o altă platformă)

## Surse de informare suplimentare

Informare și dezinformare în peisajul media actual: <https://cji.ro/wp-content/uploads/2021/06/Toolkit-informare-si-dezinformare.pdf>

Drepturile și siguranța copiilor în mediul online - ghid pentru profesori: <https://cji.ro/ghid-drepturile-copiilor-online/>

## Puncte-cheie pentru facilitatori

Folosiți întrebări deschise pentru a stimula discuțiile, pe cât posibil pornind de la ideile proprii ale copiilor și adăugând informații care le pot clarifica sau îmbunătăți procesul de gândire.

## Descrierea detaliată a activității:

### Introducere în activitate: ce este dezinformarea?

Elevilor li se urează bun venit și le este prezentată tema activității, pe scurt. Profesorul facilitator va deschide activitatea propriu-zisă cu materialul video despre căutarea verticală. Care sunt semnalele de alarmă care ne pot indica informațiile distorsionate? Ce este clickbait (știre senzațională)? Cine beneficiază de pe urma acestora? De ce uneori oamenii folosesc titluri precum „Adevărul pe care nu vor să-l știi”? De ce un astfel de titlu incită, atrage atenția, face știrea respectivă mai interesantă? Cine poate beneficia de acest mod de a informa? Cum fac bani youtuberii, bloggerii etc.? Rugați grupurile mici să genereze împreună titluri de tipul clickbait pentru „știri false”. Apoi, cereți-le să împărtășească titlul știrilor false create, iar sarcina grupului mare de elevi va fi să acorde, pentru fiecare titlu, o notă pe o scară de la 1 la 10 pentru cât de „clickbaity”/”senzaționale” consideră că au fost.

### Detecțați dezinformarea

Urmăriți împreună cu elevii materialul video „Căutarea laterală”. În etapa următoare, împărțiți elevii în grupuri mici și oferiți-le câteva link-uri către site-uri de încredere (de ex. Hotnews.ro, Euronews.ro) și unele către site-uri care practică dezinformarea ([Lista celor 70 de site-uri trecute la „Verifică informația și din alte surse” | Digi24](#)). Întrebați-i pe aceștia ce au descoperit, folosind verificările prezentate în cele 2 videoclipuri. Care site nu era de încredere și de ce?

Discutați apoi cu aceștia despre diferențele dintre căutarea verticală și cea laterală. În cazul căutării verticale, rămâi pe acea pagină și îi verifici în mod direct autenticitatea. În cazul verificării laterale, trebuie să deschizi mai multe pagini cu scopul de a vedea ce poți găsi despre sursa în sine. Utilizați acest moment pentru a explica diferența dintre informațiile care au trecut printr-un proces riguros de verificare înainte de publicare și cele care se bazează mai mult pe opinii, care nici măcar nu se dovedesc a fi adevărate, folosind erori logice (reamintiți elevilor

despre toate aceste concepte deja discutate cu ocazia activităților anterioare).

Discutați, de asemenea, și despre acele surse care pot fi folosite pentru a valida o afirmație științifică. Explicați ce sunt „evaluările realizate de colegi experți” (peer review) și, de asemenea, vorbiți despre rigurozitatea metodei științifice, care este întotdeauna deschisă la corecție ulterioară, rafinare și, uneori, chiar eliminată dacă nu poate trece standardele evaluării de acest tip. Acest lucru se aplică în multe domenii, există grupuri de experți în acea profesie care creează standarde.

### Studiu de caz

Alegeți un studiu de caz: de exemplu, o criză umanitară (de ex. Războiul din Ucraina) și prezentați mai multe modalități în care s-a scris și comunicat despre aceasta. Subliniați faptul că, în cazul crizelor umanitare în plină desfășurare există organisme care pot furniza informații relativ mai neutre și de încredere, precum agenții ale Organizației Națiunilor Unite, comisii pentru drepturile omului la nivel internațional, organizații neguvernamentale precum Amnesty International care, în general, lucrează pentru a oferi informații imparțiale despre situațiile reale. Un alt tip de studiu de caz pe care îl puteți prezenta poate avea legătură cu modul în care funcționează mass media într-un regim autoritar, unde aceasta este complet controlată politic, se bazează pe un sistem complex de propagandă și dezinformează constant.

De asemenea, chiar și după finalizarea acestei lecții puteți reveni la ea oricând există evenimente curente cu potențial de dezinformare, care apar în discuții sau când auziți elevii discutând despre informații care par probabil să fie dezinformări. Îi puteți ruga să practice din nou acest proces învățat. Educarea lor pentru a pune la îndoială și cerceta validitatea surselor și consolidarea acestor abilități va necesita practică

Proiect derulat de Fundația Centrul Parteneriat pentru Egalitate-CPE în parteneriat cu Asociația AmurTel cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; Pentru mai multe informații accesați [www.eeagrants.org](http://www.eeagrants.org)

Informații despre Active Citizens Fund România sunt disponibile la [www.activecitizensfund.ro](http://www.activecitizensfund.ro)

Detalii despre proiect pot fi găsite la [www.cpe.ro/scop/](http://www.cpe.ro/scop/)

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă